

БЮЛЕТЕНЬ
ГЕТЬМАНСЬКОЇ УПРАВИ

Ч.32.

Квітень 1942 року.

ЧАСТИНА ОФІЦІЙНА.

ОГОЛОШЕННЯ ГЕТЬМАНСЬКОЇ УПРАВИ

ГЕТЬМАНСЬКА УПРАВА Й ЇЇ СКЛАД

1. ЯВПГетьман 24.Х.-1942 р. затвердив - на представлення Гетьманської Управи - звільнення полковника інженера Василя Мурашка від виконування обовязків Заступника Голови Гетьманської Управи, а разом із тим і її члена, на підставі його заяви з 23.Х.- 1942 р. про те, що він з огляду на стан свого здоров'я виходить із Союзу Гетьманців Державників, а з тим відходить і від всякого політичного і громадського життя.

2. ЯВПГетьман 9.Х.- 1942 р.- на представлення Гетьманської Управи - затвердив інженера Всеволода Соловйова - членом Гетьманської Управи з призначенням його в.о. Головного Контрольора Гетьманського Руху.

ВПГУправи

Ч.І.-1942

І-ий Листопада - День підрахунку національної совісти
/Реферат виголошений на Святочних Сходинах Філії Української Громади - Берлін - 31. жовтня - 1942/.

У висліді світової війни могутні кордони наших окупантів, вдержані віками силою багнетів, - не відмежали наступу поневолених народів. Вже в 1917 році, під час вибуху московської соціяльної революції, стихійний і непереможний гін Українського Народу до самостійного життя проявився вперше на Східних Землях України. По довгих століттях неволі, ганьби й пониження, відродився непереможний дух жити своїм власним, од нікого незалежним, життям. По довгій Голгофі тяжких страждань віджив гін Святослава Завойовника і Володимира Великого, що громили азійські орди в обороні Ріднього Краю та віджив гін, що гнав козацькі чайки на Царгород і гін Гетьмана Богдана, що запалив цілу Україну до боротьби з одвічними ворогами.

В той момент - в вогні революції - розшматована Україна підняла прапор збройної боротьби.

Українське вояцтво російської армії творить українську збройну силу і так повстає І-ий Український Корпус під кермою ген. Павла Скоропадського, пізнішого Гетьмана України. А український селянин з над Дніпра стихійно стає на захист прадідівської Землі рука в рамп з армією.

Стихія перемагала...

Ідеал визволення і зединення всіх Українських Земель в одну Самостійну Державу - ставав стихійним, підсвідомим бажанням міліонів.

А рік пізніше, змаг за буття Української Нації ішов уже в парі на всіх окупованих Українських Землях, щоб Знак Володимира став знову Виразником Соборності й Суверенності Української Держави.

На румовищах австро-угорської займанщини творився величній Міт І-го Листопада, Міт Зриву Західної України, що опісля кинув стотисячну Галицьку Армію в бій за Честь і Волю України.

В момент, коли Січове Стрілецтво гинуло під Лисонею і Маківкою, встелюючи свої трупом верхи рідних Карпат у боротьбі зі східним нападником - Москвою, - як відблеск української стихії, в столиці Західної України вилонювалася нечисленна горстка - 1400 вояків і 60 старшин, - що йдучи на очайлушне діло, доконала під проводом Дмитра Вітовського Державницького Чину.

На світанку пам'ятного дня І-го Листопада 1918 року українське вояцтво, роззброївши чужинецькі полки, обсадило стратегічні пункти Львова...

Світанком І-го Листопада 1918 року Львів став вольним!

Прастарий Город-Львів, визволений Українським Військом, став знову столицею Західної України, а на ратушевій вежі замаяли жовто-сині прапори, як Символ Влади Українського Народу.

Це вперше по довгих століттях неволі і страждань боєвими акордами пролунали слова Маніфесту:

"Український Народе! Голосимо Тобі вість про Твоє визвolenня з віковічної неволі. Од нині Ти Господар своєї Землі, вільний Горожанин Української Держави"...

вився в великою прихильністю до Виагольних Змагань Західної України. А коли одержав від делегації заявлення, що Січові Стрільці були виключно для державницької справи, змісця запевнив матеріали, поміч: 25 вагонів збіжжя і цукру, муницію і 5 міліонів карбованців. Що ж до висилки Січових Стрільців, то Гетьман зразу не хотів їх відпустити, бо Київ, де рішалася доля цілої України, був загроженим звогі. Але в далішому ході переговорів, Гетьман рішив дати також і збройну допомогу для Львова. Щоб не наражати молодої Української Держави на зайлів міжнародні конфлікти, Гетьман подав обережний план висилки Січових Стрільців. На наказ Гетьмана гони мали відійти на границю Галичини, ніби для очищення валівниці від полонених, що повертали донечку. А звідти, знову, нібито "без довголу" Гетьмана, мали перейти границю і вимашерувати до Львова. Накінець, Гетьман визначив делегації, що по переході границі, вилучить Січових Стрільців зі своєї армії.

Але Західна Україна Січових Стрільців не діждалася...

Делегації по розмові з Гетьманом пішли до "Українського Клюу", осередку українських соціалістів, і розповіли Винниченкові про вислід, авдієнції в Гетьмана. Коли Винниченко довідався, що Січові Стрільці мають відійти до Львова, почав критикувати до делегації, що вони загалили українську справу... Загалення "української спраги", на думку Винниченка, полягало в тому, що соціалісти вже приготовили з большевиками повстання, а Січові Стрільці мали відіграти в ньому рішальну роль... Делегації під впливом Винниченка та інших рішили зревізнувати зі Січових Стрільців і вислати інж. В. Шухевича до Гетьмана з заявою, що для оборони Львова вистарчить тільки половина січової формациї, тобто коло сімсот вояків... Але їй ті сімсот вояків не пішли боронити Львова, бо Стрілецька Рада, розагітогана лігими елементами, відкинула проект якотнебудь військової допомоги для Львова. А соціалісти, замість збройної допомоги, вислали до Львова делегацію з відозвами та обіцянками організації "корпусу для оборони Східної Галичини"...

На цьому і закінчилася вся допомога для Львова. Львів упар і обіцянного "корпусу" не діждався!

А Січові Стрільці, на яких Гетьман покладав так багато надій, - пішли за намовою соціалістів і в бою під Мотовилівкою вирішили побіду повстанців проти Української Держави...

Українська демократія з своїм безглуздю знівочила на спільні большевиками всі здобутки українських державників і всі розслідні можливості вдійснити ідею гівролення України, а за короткий час володінням Директорії на чолі з пок. С. Петлюрою заміняла Листопадовий Чин і Акт 22-го Січня на знаний Варшавський проголір...

Вороги доконали нас збройно, а зелений столик дипломатів закрили їхню побіду на довгих двадцятькілька років.

Замість власної держави і вільного розвитку Української Нації, прийшли Тухоля, Домбє, Берестя, Бригіцки, Береза, незгагаючи скрипіт шибониць, страхіття льохів ГПУ та масогоє цинітування українського народу.

— * * * * —

Коли ж тепер, сяячкою роками Листопадового Зрізу та згадуємо його слітлі моменти, - ми зобовізані тим більше зробити підрахунок національної гордості і відповісти на питання, чо якою міри ми гинемо чи виконуємо запогіти Творців величів національно-державницьких Чинів, та в чому лежить головна причина чеслач могутніх порівнян?

Чи, може, не було в нас прогідних одиниць, які б зуміли в свій час відчути тагу моменту і започатківажі діло честності до успішного кінця?

Ні! Коли візьмемо під увагу їсі менші і більші почини тільки епродовж 1917-20 рр., а головно Кгітнелій і Листопацівій, то бачимо, що провідні одиниці були.

Чи, може, народ український під тягарем неголі перетворився грабів і не Ґідчуває тягару ярма?

Ні! Бажання своєї «ласної» церкви не було бажанням тільки очинців. Воно було стихійним хотінням усіх українців: бідний і багатий, робітник і інтелігент, вчоращеній "австріяк" і "малорос", - їсі гони ставали до боротьби.

А головне те, що навіть рештки старої української прогідної верстти, які здавалося, на завжди були страчені для української справи, - і вони відчули вагу мрмента і своє рішальне в ньому призначення.

І не можемо також покликатися на зовнішні умовини, неначе бо ворог був сильніший від нас мілітарно. Во українське вояцтво в найбільш тяжкі моменти щокументувало й задокументувало незаперечну свою моральну і фізичну силу та гищість від наших ворогів, залишивши багато прикладів героїзму для майбутніх українських поколінь.

А все ж таки "Встоятись не було сили"...

В чому ж причина?

Коротку і ясну відповідь дає нам тисячеліття нашого бурливого історичного життя:

Зраца прецківських Заповітів - мститься!

Кожна початкова спроба творити державу за зразками нашої традиції, - зроджувала державницькі зризи. А кожне відступлення від традиції, кожна зраца прецківських Заповітів, узмістовлених у "шалених думах" Першого Гетьманства, - творили довшу або коротшу руїну.

За княжої доби зраца болгар привела до розгалу Держави Володимира під гаслом "мужаймося самі"...

В часи козаччини зраца козацькою старшиною Богданогих "шалених дум" знищила під гаслом "стаманії" іругу Державу Гетьманської України.

І в 1918 році дух руїни під гаслом "самсобіпанства" розгалиг Третю Державу Гетьманської України.

Отже головна причина нашої бездержавності ясна: хоч було стихійне, підсвідоме хотіння, то точішні прогідні кола української інтелігенції не мали ясного, скристалізованого уяглення про український державницький ідеал та про методи його здійснення. Тому нескристалізована ідея державної волі, як перша передумога не так головно збудття, як вдержання її, - дуже часто виступала в нашій історії, як руїнницький чинник української державності. І тут наочно бачимо правдиність думки Липинського, що демократичний метод буцьови держави в Україні, непридатний.

Одну з найкращих можливостей створити Українську Державу в 1918-20 рр. ми втратили.

А що ж опісля?

Чи, очікуючи чергового моменту здійснити наші державницькі ідеали, ми усвідомили собі причини нашої потеперішньої руїни? Чи чи, не підступаючи від дальнішої боротьби, пішли по лінії кристалізації нашого державницького спітогінду?

Коли навіть і не говорити про цілість Української Надції, а тільки

а тільки про еміграцію і про ті землі, на яких булаї до першої міри можна було творити підгаліни вітчизненої боротьби за нашу церквяність, — то мусимо бідровісти, що ні!

По останній нашій програнкій, пібіто гої прийшли що: переконання про потребу одного світогляду, чину й одного проводу. Але та чини, "пробіцини народу", на місце демократичного методу, поклали основу кристалізації українського церквянищного світогляду методом вождівсько-охлократичний, забуваючи, що не кожне дерево може на всіому ґрунті дати такі самі овоці...

Перенесена ідея чужого націоналізму на український ґрунт — замість одного націоналізму, під яким українським цілий ряд "єрікметчиків" націоналізмів: "революційний", угодочний та інші... Замість зродити "в Іогні революції" одного спідівського вождя, — прийшло їх стільки, скільки відтінків націоналізму, не згучуючи вже про цілий ряд партійних "штабовців". Замість одного чину, визволічного руху, — постало відмінної хильової реакції — угодочій, або і так званий "революційний". Замість ясних напрімних боротьби за державність — ідея націоналізму сіромоглася тільки поганувати про неголю...

Так пройшло двадцять кілька років боротьби за кристалізацію українського державницького світогляду під знаком націоналізму. І довго очікуваний момент творити свою державу, застал, нас непідготованими. І в цім випадку бачимо правдивість думки Пипинського, що й вождівсько-охлократичний метод до будоги держави в Україні, невідповідний.

Ще тому кілька років міг хтось вірити в появу гімріяного вождя і в його чуда. Але факти останніх часів стверджують, що ідея націоналізму в Україні скрахувала, а її посії — єдині пішли по лінії особистих вигод, другі не гітримали твердої української війсності, — пішли по лінії слабшого опору, а інші, не сміючи називати стихійних хотінь в пляновою боротьбою за державність, — виставили себе і свій, ідейний актив на повне самовишищення. І накінець, ідея націоналізму в останніх своїх виявах знову осміщила боротьбу перед зорнішим світом, з внутрі зроціла злегіру і замішання.

І в обличчі чергового смертельного удару ми станули знову розснані. В такому положенні стає перед нами питання "бути нам, чи не бути".

Ми твердо переконані, що нам таки бути! Ми маємо всі дані для цього.

Українство, не диглячись на жорстоку дійсність, в боротьби за свою державність не зреагувало. В розвитку поцій можемо судити, що час творити Українську Державу ще не поза, а перед нами.

Ідею, нагколо якої може скристалізуватися наш світогляд і яка може обєднати українство і один моноліт, — м'ємо. Але в ці тяжкі для Української нації дні ми не сміємо ії зrikатись, як у нашій давнині ми зrekлись ідеї українського месіянізму, ідеї Святої Руси-України, що опісля стала в руках Москви, почеслюючим Україну чинником!

Ми маємо ідею, зроблену українською революцією 1648 року і відновлену друге Крітнерим Чином 1918 року. Це Ідея українського Гетьманства! Впродовж століть гона відбила всі наступи білої і чорної Москви, захвоювала Українську Ніцю від повної зглади і тепер допоможе нам станути нариці в другими державами націями.

Вона стара віками, але вічна і оважна своїм чухом. А модерна структура Гетьманства, як органічна сполучка творчих періодів нашої історичної і державницької традиції з позитивними надбаннями нові-

ших революційних часів і нашого досвіду, одинока дає можливість здійснити наші державницькі ідеали. В ній знайдуть місце всі творчі державницькі елементи: невоїовники поруч вояовників, революціонери поруч консерватистів і пасивна більшість поруч активної меншості, — кожний на своєму місці.

І найголовніше те, що маємо живий Символ Гетьманства в Особі ії Носія Гетьмана Паєла Скоропадського, що як вислід нашої Визвольної Боротьби, став насьогодні одиноким Центром кристалізації світогляду і Центром консолідації всього українського державницького активу.

Листопадовий Чин створив незнищимий фундамент української державності і залишив нам традицію боротьби. Українська Національна Рада, звертаючись за допомогою в 1918 році до Гетьмана, — дала нам приклад, що тільки озброєні однією Ідеєю і підпорядковані очному Проводові — Гетьманові, — осягнемо нашу заповітню Мету. А на шляху змагань за Неї, хай нам додають сил і витривалости слова десятника Бочана, що поцілений ворожою кулею в голову під час Листопадових боїв, кликав:

"Вперед хлопці! Хай вам Бог допоможе!"

Мирон Королишин.